

Handelingen 2020 | 2 (juni) 'Geloven in diaconaat'
Tips bij het thema

Netwerk DAK

De 110 bij Netwerk DAK aangesloten organisaties – met in totaal 150 inloophuizen – hebben allemaal een eigen ontstaansgeschiedenis. Gemeenschappelijk is de brede oecumenische kerkelijke achtergrond en een open dialogische houding.

<https://netwerkdak.nl/>

'Verhalen van de straat en hun tien geboden'

Wie een beeld wil krijgen van de praktijk in de nachtopvang en de inloophuizen kan terecht bij Roelof Rump en Annemarie van der Vegt. Zij maakten over De Open Hof in Groningen, een van de lidorganisaties van Netwerk Dak, een indrukwekkend en prachtig geïllustreerd boek waarin de mensen om wie het gaat zelf aan het woord komen. Mensen zonder vaste woon- en verblijfplaats, getekend door het leven, bekend met de cultuur van de straat en de zelfkant van het leven, worden op uiterst respectvolle wijze geportretteerd en komen in interviews zelf aan het woord.

<https://openhof.org/>

Tijdschriften

- *Diaconie & Parochie*. Tijdschrift voor goede liefdewerken. Met achtergrondstudies, informatie, oogst van werkdagen, voorbeelden van diaconaal werk in parochies en diaconale initiatieven waar parochies en parochiële caritas-instellingen zich bij aan kunnen sluiten. Uitgever: Landelijk Katholiek Diaconaal Beraad

<http://www.rkdiaconie.nl/>

- *Diakonia*. Vakblad voor diakenen, ZWO-commissies en diaconaal werkers. Dit magazine voor diaconaal werk bevat reportages, interviews en praktische tips. Uitgave van de Protestantse Kerk.
<https://www.kerkinactie.nl/over-kerk-in-actie/blijf-op-de-hoogte/diakonia>

- 'Geef ons heden ons dagelijks brood', het maartnummer van *TussenRuimte – missionair-intercultureel-verbindend*, 13^e jaargang, 2020 | 1. Een special waarin gedachten over brood worden gedeeld. Hoe belangrijk is brood als middel om gemeenschap gestalte te geven, wat is de rol ervan in theologische praxis en theologie? Wat gebeurt er als deze bede opeens heel direct een bede om te kunnen overleven wordt? En is er ruimte om te bidden om de dagelijkse tortilla, hoe krijgt dat gestalte? Uitgave van de Nederlandse Zendingsraad i.s.m. KokBoekencentrum.

Handboeken

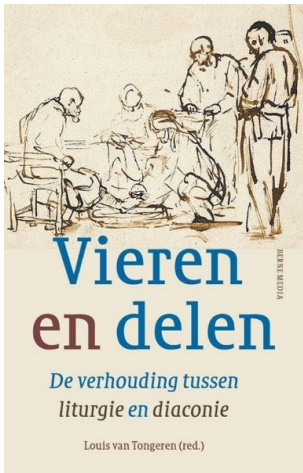
In Nederland zijn drie handboeken Diaconaat verschenen. Zij vormen met zijn drieën nog steeds het oecumenisch standaardwerk voor het diaconaat in Nederland.

- Het gaat om [Barmhartigheid en gerechtigheid](#) (2004), [Diaconie in Beweging](#) (2012) en [Diaconaal doen doordacht](#) (2018). Deze uitgaven zijn verschenen bij uitgeverij Kok (Kampen/Utrecht). Alle drie zijn als e-book verkrijgbaar.
- Van de hand van A. Noordegraaf en Kevin Narry verscheen in 2012 [Dienen en delen](#) bij uitgeverij Boekencentrum (Zoetermeer).
- Onder redactie van Hayo Wijma verscheen bij uitgeverij Buijten & Schipperheijn het [Handboek voor diakenen](#) in 2017.

Landelijke diaconale verbanden en steunpunten – een selectie

- SchuldHulpMaatje
<https://schuldhulpmaatje.nl/>
- Kerk in Actie
<https://www.kerkinactie.nl/>

- Landelijk Katholiek Diaconaal Beraad
<http://www.rkdiakonie.nl>
- Diaconaal Steunpunt
<https://diaconaalsteunpunt.nl>
- Knooppunt Kerken en Armoede
<http://www.knooppuntkerkenenarmoede.nl>
- Netwerk DAK
<https://netwerkdak.nl>
- Federatie van Diaconieën
www.federatie-diaconie.nl
- Beweging van Barmhartigheid
<https://www.barmhartigheid.nl>
- Stichting Present
<https://stichtingpresent.nl>

'Vieren en delen'

Een prachtig boek over de relatie tussen liturgie en diaconaat is [Vieren en delen](#) onder redactie van Gerard Rouwhorst en Louis van Tongeren en Gerard Rouwhorst, Berne Media, 2019

'Training Diaconaat' Protestantse Kerk

Voor beginnende en ervaren diakenen heeft de Protestantse Kerk in Nederland in 2019 een nieuwe training Diaconaat ontwikkeld. De training is een combinatie van e-learning en twee bijeenkomsten. In de e-learning staat centraal:

- eigen motivatie en rol in het diaconaat
- binnenlands diaconaat met de thema's vluchtelingen en armoede
- buitenlands diaconaat / wereldwijd onrecht
- zin en onzin van een beleidsplan
- goede verdeling van financiële middelen
- het stimuleren van een diaconale houding bij uw gemeenteleden en commissies

In de bijeenkomsten wordt de aangereikte theorie toegepast in uw eigen context onder de deskundige begeleiding van een trainer. Diakenen kunnen er ook voor kiezen alleen het e-learning gedeelte te volgen, wat in deze tijden van corona misschien een goede invulling van de tijd is.

<https://www.protestantsekerk.nl/training/diaconaat>

Cursus 'Bloeiend diaconaat'

Al eerder ontwikkelde het Diaconaal Steunpunt van de GKV, CGK en de NGK een cursus voor diakenen. In drie avonden komen thema's als;

- de diaken als verbinder
- diaconie en het koninkrijk van God
- en de diaconale gemeente aan bod.

Met een praktische handleiding en negen korte filmpjes. Deze cursus kan een diaconie zelf verzorgen maar ze kunnen ook een beroep doen op deskundige begeleiders.

<https://diaconaalsteunpunt.nl/bloeiend-diaconaat>

Cursusmateriaal rkdiaconie.nl

Op het katholieke erf is er via de website <http://rkdiaconie.nl> een schat aan cursusmateriaal te vinden onder het kopje 'leren', zij het dat dit cursusmateriaal beter toegankelijk gemaakt kan worden.

Deel je Tafel [van Karel Jungheim]

<https://www.kerkinactie.nl/deel-je-tafel> biedt materiaal om een Deel je Tafel op te zetten. Ieder kan zijn of haar plaatselijke actie aanmelden. Geef ook het aantal deelnemers door; wie weet is uw tafel de langste tafel van Nederland.

Vluchtelingen en kerkasiel

- [Geloven voorbij grenzen. Over de kerkelijke betrokkenheid bij vluchtelingen en asielzoekers](#), Bezinning 61, Brochure Raad van Kerken Nederland, Amersfoort 2019
- www.raadvankerken.nl/nieuws/2019/10/bredere-bijbelse-fundering
- STEK – voor Stad en Kerk
<https://www.stekdenhaag.nl>
- Meiden, W. van der & Stegeman, D. (red.) (2020). [Dat wonderlijke kerkasiel. De non-stop viering in de Haagse Bethelkapel](#). Middelburg: Skandalon

Handvatten voor diaconale leerprocessen

Gemeenten die aan de slag willen met diaconale leerervaringen, kunnen baat hebben bij de architectuur voor lerende organisaties van Peter Senge (1995). Zijn theorie geeft een kapstok voor bakens, methoden en infrastructuur.

- *Bakens* zijn richtinggevende ideeën die enthousiasme creëren en een gezamenlijk doel.
- *Methoden* zijn vaardigheden en werkvormen die het samen leren bevorderen. Dialogiseren is daarvoor de basis: het methodisch in gesprek brengen van ervaringen en overtuigingen met aandacht voor de eigen innerlijke stemmen (Van de Poll 2016). Daarbij kunnen activerende werkvormen worden ingezet die het samen verwerken van ervaringen leuk en effectief maken (Bijkerk & Van der Heide 2006).

- Ten slotte biedt een *infrastructuur* de voorzieningen die leren mogelijk maken. Met name de beschikbaarheid van agogisch en didactisch
 - competente begeleiders is cruciaal voor het op gang brengen van gezamenlijke leerprocessen.
-

Tweejaarlijks Armoedeonderzoek

Vanaf 2002 geeft het Knooppunt Kerken en Armoede iedere twee jaar een rapport uit over wat kerkelijke diaconieën en caritas-instellingen bijdragen aan het terugdringen van armoede in Nederland, zodat linkerhand toch een beetje een idee heeft van wat de rechterhand doet. In het rapport uit 2019 becijferden de onderzoekers dat kerkelijke vrijwilligers omgerekend naar loonkosten van ervaren MBO-professionals ruim 40 miljoen euro aan ondersteuning boden. Daarnaast werd er vanuit kerken en caritatieve instellingen bijna 41 miljoen aan diaconale steun verleend. Opmerkelijk is dat de steunaanvragen en ook de omvang van de verleende diaconale steun ieder jaar verder toeneemt. Het *Armoedeonderzoek 2019* is te downloaden via [de website](#)